

ÓDA NA IMAGINÁCIU

Nik nepozná jej cestu,
odkiaľ sa berie,
kam sa
ktorou šíravou
vydala na cestu
a kam hodlá dôjsť.
Avšak každým prenikne
v miere, akou ju môže prijať,
odpovedať na jej výzvy
a byť v jej moci.

Má vlastný prameň,
spôsob oznamovania prítomnosti,
moc, aby za každým vytvorila tieň,
z ktorého ho môže sledovať
alebo položiť neviditeľné medzníky,
aby každý vedel,
pokiaľ mu je dané
a odkiaľ sa začína cudzie.

Do jej posledného cieľa
nikto nedošiel,
ani ho nikdy nedosiahne,
kým sleduje len vlastný.

Všetko odhalené má voči nej podlžnosť,
ako aj všetko, čo má meno.
Všetko dotvorené ľudským rozumom,
preniknuté ľudským duchom,
usporiadané ľudskou rukou.

Azda jej možno ďakovať
aj za Veľký tresk,
aj za Toho, ktorý ho vyvolal,
aby stvoril svet
sebe i nám na mieru,
svet, o ktorom možno nik iný nevie.

Za všetky častice
náchylné k splývaniu a k spájaniu
do jednotnej reťaze bytia,
v ktorej nachádza svoj život všetko
i život sám.

Toto je óda na imagináciu,
ktorá každého podnieti,
aby bol lepší než iný
a iní lepší od všetkých ostatných,
vodí ich za sebou,
nie do všeobecného konca,
ale do konca, ktorý si želá každý sám.

Struga, 7. júla 2017

ÓDA NA HLAS

Hlas je Mágia,
ktorá podnietila Slovo
a poslúžila Bohu,
aby vyslovil Seba,
Prírodu, ktorú stvoril.

Počujúc seba,
prebudil Sluch a Ducha,
ozmyslil Reč,
dlho túžil, aby sa premenila na Znak,
ktorý sa môže uzrieť
v ktoromkoľvek zrkadle,
v ktoromkoľvek Písme a Jazyku.

Menil podoby,
prispôboval tón i súlad,
podľa schopností iných
vtláčal sa do piesku, hliny a kameňa,
vynašiel spôsob,
ako navždy zostať v pamäti.

Splýval so sebe podobnými,
pri dotyku s neznámym
sa pokúšal prispôbiť.

Keď sa mu to nedarilo,
pristal, nech je niekto či niečo
prostredníkom medzi nimi
ako malta medzi tehľami.

Zomieral s každým zmiznutým,
rodil sa s každým oživeným jazykom
a len v ňom vyžaroval plnosťou,
mal tvár Gramotného
vtlačenú do mozgovej kôry svedomia.

Avšak vychádzajúci z Prírody,
upol sa príliš na Človeka,
akoby zabudol na Všepodstatu.

Nikdy sa mu nepodarilo premeniť
na všeobecný Znak,
ktorý by bol platný v Reči Všetkého –
pre plynutie času,
pre hluché našepkávanie galaxií,
pre prerážanie a prelínanie svetelných kruhov,
pre silu vln dvíhať sa a splasnúť,
pre posun vzdušných prúdov,
pre vznikanie a kolobeh vôd,
pre zjavovanie a zosilnenie bolesti,
pre mĺkve ohlasovanie vzručov,
pre potieranie zjavných a skrytých obrazov,
pre vznik i zánik pút,
pre obnovovanie semena,
pre šírenie vôní,
pre tlmočenie jestvujúceho neviditeľného.

Premeniť sa
na vrcholnú schopnosť Človeka
zanechávať stopu,
ako On zanecháva tú svoju,
keď si želá, nech sa rozšíri
na všetko ostatné.

ÓDA NA SLOVÁ

*Slová sú prameň živý.
(parafráza verša Vaska Popu)*

Začínajú sa kdesi za lubom,
ktosi im určí cestu,
dĺžku, hlas i zvuk,
spolu s významami
vlejú sa do Jazyka
ako do Mora,
čo hraničí
so všetkými oceánmi sveta.

Slová sú neviditeľný materiál,
ktorými sa budujú trvalé stavby:
spojenia medzi ľuďmi a časmi,
nádej a viera,
a dokonca dejiny samotné,
ktoré majú pravú tvár
bez ohľadu na to, ako si ju predstavujú,
keď sa ocitnú v niečej službe.

Môžu spáliť, čoho sa dotknú,
ak chcú, prebudia, uvedú do pohybu,
pozdvihnú, povýšia
alebo ponížia
viac než akákoľvek čierna zem.

Slová sú výbušné zariadenia:
hrmia na tribúnach,
kupčia za zelenými stolmi,
prehlušujú priestory,
napínajú plachty,
vystreľujú šípy,
privolávajú kataklizmu,
rodia hrdinov
alebo navždy zamlčia ich slávu.

Slová sú poklad,
čo nemá ceny,
nástroj na všetko.
Otvárajú brány duše,
rúcajú múry srdca,
maľujú prírodu,
dokonca i tú
dostupnú jedine predstavám.

Toto je óda na slová,
čo ochraňuje seba od všetkého zla,
strážia a vysvetľujú pravdu,
ktorá, nech je akákoľvek,
vedie kroky človeka
po jedinej ceste.

ÓDA NA SEVERKU

Je taký prameň,
očarený ňou
nevidí a nehľadá,
iba slepo nasleduje
jej neviditeľný jas
ako jedinú správnu cestu.

Každému sa
dokonca odrazu
zjavuje v mnohých podobách.

Pristihnutí
alebo prebudení zo sna,
tí najčastejšie prijímú toho,
kto je im najbližšie,
ktorý je často najhorší,
a preto
dlho sami seba hľadajú
nevšímajúc si,
že aj jej,
aj ich vlastné svetlo
pomaly hasne.

Iní potom
pre neustále pochybnosti o všetkom
starostlivo preosejú všetky jej podoby
a zlatom, čo z nich zostane,
pozlátia všetko vôkol seba.

Toto je óda na severku,
ktorá nikoho nevyberá podľa jeho vôle,
ale všetkým osvetľuje svet rovnako
aj tým, ktorí vedome blúdia potme,
čo je často tiež jej zásluha;
óda na hviezdu, čo tmu i svetlo
prenikne ako nebo a zem
a urobí ich miestami pre život
podľa toho, ako si to ja a tí ostatní výberieme.

12. septembra 2017

ÓDA NA VEDOMIE

Prameň – ústie,
ústie – prameň,
nik nevie,
kde je jeho prameň
a kde ústie.

Bez tvaru
všetko tvaruje,
bez vlastných odtlačkov
všade zanecháva stopy,
nik nevie,
kto ho do toho núti,
čo mu bráni,
aby to niekedy neurobilo,
aspoň nie, koľko je potrebné.

Jeho šírka je nekonečná,
jeho hĺbka sa dá vytušiť,
až keď niekoho pozdvihne
nad neho samotného.

Ktovie, ktorými vlnami
sa vlieva do každého ľudského bytia
a čo ho ženie, aby neusnulo,
ak si želá zostať tým, čím je.

Bdie nad ohňom,
hľadá ohnisko života vo vode
sleduje pohyby na nebi
na Zemi
obracia pohľad
aj k veciam,
pred ktorými by samo ušlo.

Toto je óda na vedomie –
že by bez neho nič nejstvovalo,
že by sa všetko prepadlo,
ak by sa všetkému nenašlo správne miesto.

ÓDA NA ROZUM

Niet veci, ktorú neurobil,
ani toho, čo nevykonal.

Niet veci, čo sa ho nedotýka,
živí sa šťavami dávnych génov,
slávnymi bitkami,
čo budú neskôr vždy prehraté,
pretože niet vífazstva bez porážky,
tlačia ho, kam nechce,
alebo povzbudzujú, nech si želá,
čo si neželá nik.

Bol Ježišom a Judášom za tým istým stolom,
staviteľom i narušiteľom,
hýbateľom i brzdou,
učiteľom i zvodcom,
vodcom i zradcom,
svätosťou i hrobárom svätosti.

Používal všetko
a negoval všetko.
Mýlil sa
a šíril omyly.
Bol nespravodlivo trestaný
a nespravodlivo trestal.
Neodolával žiadostivosti
ani sa žiadostivým nevzpieral.
Bol všetkým a všeličím
vo všetkom a v kadečom.

Slúžil sebe i druhým,
zastavoval sa, aby si obhliadol všetko za sebou,
napínal silu, aby zostalo, čo je,
razil cesty, ktorými šli ďalej,

viac iní, než tí, ktorým patrí,
a všetkému dobre rozumel.

Bol zasleповaný
aj otváral oči.

Viedol cudzie vojny,
nechával po sebe obeť,
ktorých sa nikdy nemohol zbaviť,
darmo si želal niečo iné.

Sprevádzal každého človeka
od počiatku do konca
a nikdy od ničoho
neustúpil,
obzvlášť nie od toho,
aby každého udržiaval pri živote.
Nemôže sa zrieknuť
ničoho dobrého ani zlého,
pretože dobro i zlo
sa nachádza v jeho podstate.

Rozum je Raz-Um,
na ktorom všetko spočíva,
aj keď sa všetko
kvôli nemu
nerozumnému
niekedy rúca
a premieňa sa na nebytie.

Toto je óda na rozum,
čo si to nikdy nedovolí,
ale všetko vedome vytrpí, preberie,
porozumie a odvedie k cieľu,
ktorý zrodenie a jestvovanie
určili každému.

Smederevo, 4. júla 2017

ÓDA NA PAMÄŤ

Vie, čo znamená,
čo v sebe obsahuje,
mnoho z toho
nemôže vysvetliť
ani ospravedlniť pred druhými.

Je plná toho, čo sa odohralo,
čo sa niekedy tušilo alebo zamýšľalo.

Na výpravách do neznáma,
približujúc všetko všetkému,
učila sa od každého
a každého učila.

Prekypuje krásou a zdravím,
ale keď sa dobre pretrasie,
objaví sa ich rub,
hranice a ich vládcovia,
náhodné alebo úmyselné pohromy,
ktoré neraz navštívili svet,
aby sa neskôr dlho obnovoval
a získaval podobu nového.

Siaha po prvotný tresk,
tečie naprieč celým časom
a jediná hovorí všetkými jazykmi,
a veru môže hovoriť o všetkom
alebo svedčiť
dokonca o tom, čo sa nestalo.

Jediná sa môže pochváliť,
že je v stálom spojení s Bohom,
i keď verí,
i keď v Neho neverí;
i keď vie,
i keď nevie vysvetliť
Jeho podstatu.

Podobá sa na vodu s dvoma tvármi –
priezračnou i mútnou.
Každému vyjaví,
čo si želá uvidieť,
neschopná sa kohokoľvek zbaviť.

Toto je óda na pamäť,
ktorá si je vedomá všetkého, čo jestvuje,
a ako sito preoseje
všetko, čo treba preniesť do budúcnosti,
najmä to, čo je naše.

Ochrid, 18. 7. 2017

ÓDA NA VÁŠEŇ

Akoby vlastnila všetky pramene,
z každej bytosti tryská znútra,
aby ovládala všetko vonkajšie.

Usporiadáva veci podľa svojej vôle,
pravidlám nanucuje pravidlá,
všetko vedie podľa svojho gusta.

Keď sa jej postaví do cesty,
nevyberá si spôsob odvety
ani ju nezaujímajú mená,
ktoré zanecháva na náhrobných krížoch,
na moslimských hrobkách a kamenných doskách,
ani sa nestará o bezmenné hroby.

Zosilnie a zaútočí na vlastné,
horšie než na čokoľvek cudzie.

Dáva však fantázii krídla,
aby posunula hranice pekného,
dáva podobu veciam
s pravým miestom v živote,
zo všetkého, čoho sa dotkne,
stvorí dielo a hodnotu,
ktorú nemôže spochybníť nik,
ak nechce spochybníť samého seba.

Hľadá vpred, díva sa vzad,
rozprestrí sa do šírky
a zúži na nepoznanie,
vo svojej nespútanosti
stratí zmysel,
ktorý neskôr dlho hľadá,
strácajúc nádej, že ho raz nájde.

Bez nej by nič jestvujúce
nemalo toľko obrazov,
nič prežitých
by nemalo toľko príbehov,
obzvlášť pri prechode zo sna do bdenia,
no nevie, čo je sen a čo bdela skutočnosť.

Toto je óda na vášeň,
ktorá si je vedomá samej seba
a vždy si dopredu preráta,
kým čokoľvek učiní,
dokonca i v domnienke, že činí krásu,
bez ktorej by bolo všetko zle.

Óda na vášeň,
ktorá niekedy spácha aj niečo zlé,
aby všetkým bolo lepšie.

Ochrid, 16. júl 2017